

Ziua Justiției Gratuite marcată în Regatul Spaniei

**Av. Sandu Mădălin
Baroul Dolj**

Ilustrul Colegiu al Avocaților Madrid anunța pe pagina sa web marcarea pe 12 iulie 2019 a Zilei Justiției Gratuite și a Avocatului din Oficiu¹, eveniment ce se desfășoară la nivel național și se află la a IX-a ediție. Sesiunea de anul acesta va fi una care merită cu adevărat sărbătorită de avocații spanioli înscriși în Serviciul de Asistență Juridică întrucât din datele statistice pentru anul 2018 rezultă o revenire a investițiilor publice în asistența juridică gratuită la nivelul de dinainte de apariția crizei economice din 2009, criză ce a afectat destul de dramatic economia regatului iberic în ansamblul său, finanțarea justiției nefiind exceptată de la măsurile de austeritate.

În cifre, situația investițiilor statului în asistența juridică gratuită este următoarea: în anul 2009, an de debut al crizei economice, statul plătea pentru asistența juridică oferită de avocați aproximativ 266 de milioane de euro, suma care s-a redus consecutiv începând cu 2009, până la un minim de 223 de milioane de euro în 2013, moment de la care a început o redresare progresivă, dar palpabilă, ajungând în 2018 la suma de 269 de milioane de euro, nivel similar cu cele anterioare crizei economice.

Principala cauză a acestei creșteri a fondurilor publice dedicate asistenței judiciare a fost presiunea constantă din ultimi anii exercitată de corpul avocaților asupra Ministerului de Justiție, lucru ce a provocat acceptarea de către acesta din urmă a plății lunare a onorariilor celor 46.100 de avocații de oficii, plată care până în acest moment se făcea trimestrial, precum și creșterea cu 30% în medie a acestor onorarii. Mai trebuie menționat că suma medie încasată de un avocat spaniol drept onorariu pentru un caz în care a acordat asistență juridică gratuită este de 142,29 de euro.

Dincolo de aspectul economic (care face totuși posibilă existența asistenței judiciare gratuite), aspect de interes și pentru avocatura românească, dezbătut pe larg în prima jumătate a anului 2019, rolul asistenței juridice gratuite și a asistenței judiciare ca formă a acesteia, este acela de a asigura accesul efectiv la justiție pentru toate persoanele, drept garantat de articolul 47 din Carta Drepturilor Fundamentale a U.E.

Cu ocazia publicării datelor amintite mai sus, președintele Consiliului General al Avocaturii din Spania, doamna Victoria Ortega Benito, a evidențiat următoarele:

„Nici excluderi, nici caritate, deoarece nu există o inegalitate mai mare decât inegalitatea în fața justiției. Justiția Gratuită este, așa cum în mod constant a susținut avocatura, o investiție în pace socială, în mod cert cea mai importantă. Pentru că dacă nu există justiție pentru cei mai vulnerabili, nu poate exista nici pace socială, nici Stat de Drept care să își merite numele.”

Cu acest prilej a fost publicată ediția a XII-a a Raportului Observatorului privind Justiția Gratuită², document de specialitate publicat de corpul avocaților, fiind detaliați pașii de urmat în vederea perfecționării sistemului de asistență juridică gratuită. Amintim următoarele decizii:

Trebuie să se facă progrese suplimentare în ceea ce privește îmbunătățirea serviciilor de asistență juridică; în mod concret în specializarea acestor servicii. Scopul principal este de a îmbunătăți mai ales protecția colectivităților vulnerabile, cum ar fi persoanele cu dizabilități, minorii sau persoane private de libertate.

¹https://web.icam.es/actualidad/noticia/6063/El_Colegio_celebra_el_IX_D%C3%ADa_de_la_Justicia_Gratuita_y_del_Turno_de_Oficio

²<https://web.icam.es/bucket/XIII%20OBSERVATORIO%20DE%20JUSTICIA%20GRATUITA.pdf>

Actualizarea și periodicitatea compensațiilor. Administrația trebuie să își asume plata sumei corespunzătoare intervențiilor profesionale ale avocaților din oficiu.

Promovarea și difuzarea serviciului de asistență juridică gratuită. Toate acțiunile destinate evidențierii și justei aprecieri a muncii prestate de avocat sunt binevenite și nu vor fi niciodată suficiente.

Cadrul juridic. Justificarea necesității revizuirii cadrului juridic în mod periodic, ca o necesitate imperioasă pentru a continua avansarea în îmbunătățirea serviciului furnizat de avocații cetățenilor.

În ceea ce privește **necesitatea instruirii tuturor profesioniștilor din domeniul penal și penitenciar**, Consiliul General a aprobat un plan pentru a încuraja Barourile să desfășoare cursuri de specializare în acest domeniu printre avocații lor.

Asistență juridică în domeniul imigrației și protecției internaționale. În ceea ce privește serviciul de imigrare, se impune extinderea efectivă a serviciilor de orientare juridică specializată către toate centrele de imigrare.

Violența împotriva femeilor. Nevoia de instruire specializată și continuă cu perspectiva de gen, a tuturor celor implicați în sistemul de protecție a victimelor violenței de gen, inclusiv a avocaților.

În România, Ziua Justiției se organizează, anual, în prima duminică a lunii iulie, fiind instituită începând cu anul 1994,³ dar nu există o zi specială dedicată justiției gratuite, deși rata sărăciei relative a fost în anul 2017 de 23,6%,⁴ având deci, din nefericire, un sector de aproape un sfert din populația țării cu vocație de a beneficia de această facilitare. Câte dintre aceste persoane și obțin în mod efectiv acest drept, este greu de determinat, însă un motiv suficient pentru ca barourile, entități direct interesate, să facă mai mult pentru a face cunoscută această modalitate de asistență juridică și mai ales pentru a garanta liberul acces la justiție.

³<https://www.universuljuridic.ro/ziua-justitiei-2018/>

⁴http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/dimensiuni_ale_incluziunii_sociale_in_romania_2017.pdf